

Beszámoló az Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület 2010-ben végzett munkájáról.

Formázott

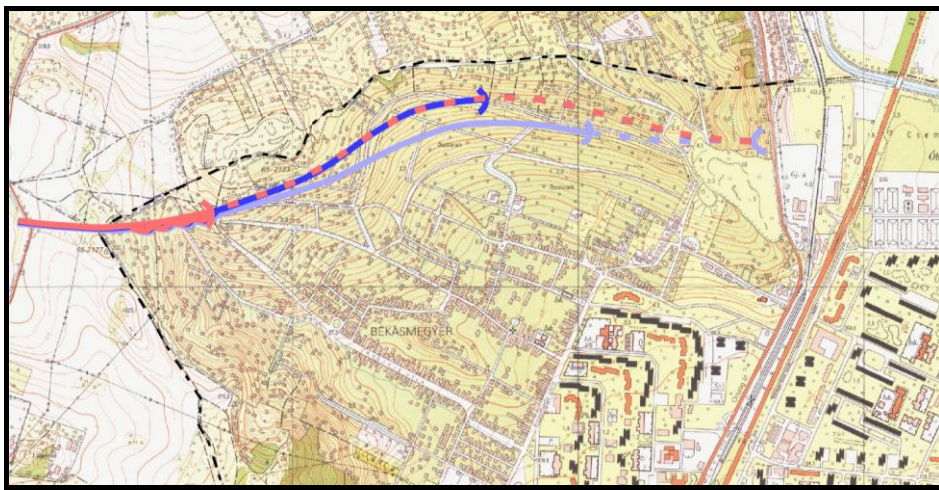
Tevékenységünk társadalmi hasznossága

Egyesületünknek mintegy 140 tagja a jelképes napi 1Ft tagdíj egy évre való megfizetésével jelezte céljaink és munkánk eredménye iránti elkötelezettségét. Tevékenységünk alapvetően az 55.000 fős Békásmegyerről korlátozódik, de hatása kisugároz a környező agglomeráció Üröm, Pilisborosjenő, Pomáz, Budakalász térségére is. Az alkalmanként 200-400 főt számláló rendezvényeinken állandó vendégeink ezen községek lakói is. Ennek az állandó érdeklődésnek alapvető oka, hogy Egyesületünk felvállalta és hatékonyan működteti a városrész közlekedési fejlesztésével foglalkozó politikusok, műszaki tervezők, önkormányzatok és civil szervezetek párbeszédjének alakítását. Ennek a tevékenységünknek legjelentősebb eredménye, hogy a Zöldhatóság az **M0 Északi szegmensében az általunk kidolgozott nyomvonal változatot jelölte ki építésre.**

Az alábbiakban Egyesületünk 2010-es tevékenységét 6 pontban foglaltuk össze.

1. M0 összefoglaló

Egyesületünk komoly eredményeket ért el az M0-autóút tervezése során végzett III. kerületi érdekvérvényesítésben. Ebben igen jelentős szerepe volt az Önkormányzattal kialakított jó együttműködésnek. Köztudott, hogy korábban minden nyomvonal változat figyelmen kívül hagyta a Békásmegyeri lakótelepen ill. az Ófaluban élők érdekeit. A tervezett szakaszok nem hagyták el a kerület közigazgatási határát, hosszabb-rövidebb szakaszon haladva a felszínen keresztezték az Ófalut, alagútszájaik pedig kivétel nélkül mind a Békásmegyeri völgyben nyíltak. Ennek megfelelően az Önkormányzat és a lakosság rendre elutasította a terveket.

1. ábra

A tiltakozás azonban nem vezetett eredményre. Félő volt, hogy az itt élők számára egy elfogadhatatlan és rendkívül káros megoldás fog megépülni. Az Óbor-kör - a tervezés

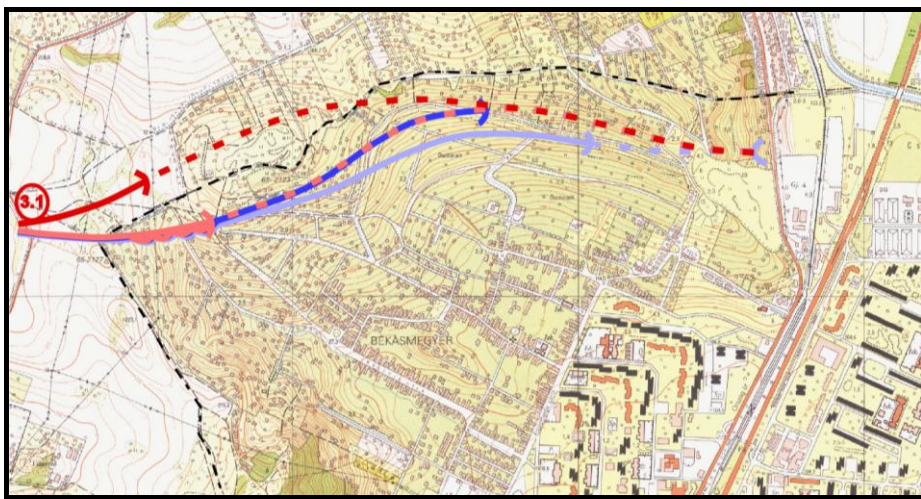
Beszámoló az Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület 2010-ben végzett munkájáról

szempontjából - az utolsó pillanatban, 2006-ban alakult meg és kezdett el részt venni az M0-fórumokon. Az ekkor érvényben lévő 5 változat egyike sem felelt meg az elvárásainknak, miszerint a nyomvonal vezetését úgy kell kijelölni, hogy

1. a völgyben végig alagútban haladjon;
2. az alagútszájak pedig kerüljenek ki a völgyből egy olyan területre, ahol az uralkodó szélirány már nem tereli vissza, hanem elkeveri, felhígítja a kibocsátott légszennyező anyagokat.

Előzmények 2009-ben

Terepbejárásaink során megszületett a tervünk egy olyan változat megrajzolásához, amely az Ezüst-hegyi védett kőbányát északról kerüli, így a felszínre nyíló alagútszáj elhagyja a völgyet és Budakalászi területen, az Ezüst-hegy déli csúcsának tövében lép a felszínre. Véleményünk szerint ez a változat nem kedvezőtlenebb egyik település számára sem, számunkra viszont lényegesen előnyösebb és az egyedüli elfogadható megoldás. Tervünket hosszas szakmai vita után végül is a tervezők befogadták, megrajzolták, és az Előzetes Vizsgálati Dokumentációban – ugyan csak említés szintjén, mint a III. kerületi civilek által javasolt, a 3.-változattól kissé eltérő nyomvonalváltozatot - 3.1-es néven szerepeltették.

2. ábra

Egyesületünk törekvéseben támogatókra lelt, közel 200 fő éves tagdíjjal és a fórumokon való részvételével támogatta az Óbor-kör munkáját. A beruházó NIF Zrt.-vel és a tervezésbe időközben bekapcsolódott BME Áramlástan Tanszékével kialakított kapcsolat eredményeként Az épülő M0-ás 10. sz. út-11. sz. út közötti szakaszának 3 tonnás, 30m²-es makettjét kiállítottuk a Szent József Házban. Megtekintésére a hétvégeken lehetőséget biztosítottunk minden kerületi és agglomerációbeli érdeklődőnek.

2009 - 2010-ben már nem csak a 3.1-es - új nevén A1-es - nyomvonal mellett érveltünk, hanem erélyesen tiltakozni kezdtünk a tervezett Ürömi-csomópont megépítése ellen is. Ez Egyesületünk véleménye szerint minden település lakói számára káros, hiszen 20-30%-kal megnöveli a légszennyező anyagok kibocsátását, valamint erősen forgalomművelő és környezetét terhelő beruházásokat vonz a III. kerülettel határos ürömi fejlesztési területre. Ugyanakkor egyre fontosabbnak tartottuk hangoztatni az M0 északi szektoráról a teher tranzit forgalom kitiltását is, amelyet az eredeti tervektől és ígéreteiktől eltérően kezdtek „elfelejteni” a megrendelők ill. a hatóságok, sőt egészen ellentétes vélemények is megjelentek.

Összefoglalva a 2009-ig elért eredményeket: az általunk javasolt és a Zöldhatóság által kijelölt A1-változat érdeme számunkra az, hogy

- **az alagútszáj a lehető legtávolabb került kerületünk lakott területétől.**
- **Sikerült kiszorítani a völgyből egy olyan helyre, ahol az uralkodó szélirány egyenesen az Ezüsthegynek kergeti a szennyezett levegőt, így az erőteljesen elkeveredik, felhígul.**
- **Az alagútszájtól 50 méterre, északra az alagútból elszívó kürtőt vezetnek, amely egy 25 m magas kéménybe torkollik. Ez szélcsendes időben is a szennyezőanyagok hígulását szolgálja.**

Önkormányzatunk támogatását mindvégig magunk mögött tudhattuk, részben ennek tudható be az Egyesület eddigi sikere. 2010-ben jogászokkal konzultálva kialakítottunk egy stratégiát a Budapestet elkerülő autótú pontos funkciójának meghatározására.

Beszámoló az Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület 2010-ben végzett munkájáról

MO Északi Szektor - 2010-es helyzetjelentés

-FS- www.oborkor.hu (forrás: www.nif.hu/fejlesztések/gyorsforgalmi_utak/m0_eszaki_szektor)

Az alábbiakban röviden összefoglaljuk, mi volt a NIF Zrt. terve 2010-ben, majd kommentáljuk, értelmezzük, hogy a tervhez képest mi történhetett és mire lehet számítani.

A NIF Zrt. terve (2010-es helyzetjelentés):

Amennyiben a 2009-es év végére lesz **környezetvédelmi engedély**, akkor az **építési engedély** – az engedélyezési terv elkészítését követően – reálisan 2010. II. negyedév elejére várható.

Ezt követi a **kiviteli terv** készítése, az **építési terület megszerzése**.

Fenti előkészítést követően a **kivitelezés** legkorábban 2012 év elején indítható.

Forgalomba helyezés, a különleges műszaki tartalom – összesen 5 és fél kilométer hosszú alagút építés – megvalósítási időszükségletét figyelembe véve 2014 év őszén lehetséges.

Két határidőt is találtunk a honlapon:

Az ajánlati felhívás tervezett megjelenítése 2011. év vége (*Óbor-kör kérdése: kivitelezésre, vagy a kivitelezés tervezésére?*).

A beruházás tervezett befejezése: 2014. negyedik negyedév.

- **A beruházás bemutatása:**
- **Az MO útgűrű északi szektor folytatása a 11. számú főút – 10. számú főút között.**
Érintett települések: Budakalász, Bp. III. kerület, Úröm, Pilisborosjenő, Solymár.
- **A szakasz főbb műszaki paraméterei:**
- **Kiépítés jellege: 2x2 forgalmi sávú autópálya**
Tervezési osztályba sorolása: tervezési sebesség: 90 km/h
Hossza: ~9,5 km (76+709 – ~86+220 km sz. között)
- **Jellemző keresztmetszeti kialakítása:**
- **koronaszélesség: 25,60 m,**
forgalmi sáv/útpálya szélessége: 3,50 m/7,00 m,
leállósáv szélessége: 3,00 m,
burkolatszélesség: 2x10,25 m
belső elválasztó sáv szélessége: 3,60 (alagutak bejárata előtt 16,50 m)
- **Csomópontok száma: 3 db**

Óbor-kör komment 2010:

Információink szerint a civilek ugyan megtámadták a **környezetvédelmi engedélyt**, de ez nem gátolta a NIF-et abban, hogy megszerezze az **építési engedélyt**. (Jogi nyelven úgy mondják: a további tervezésre a civilek indította bírósági eljárás halasztó hatállyal nem volt.)

A **kiviteli tervek** elkészítéséről nincs tudomásunk, azok a szakértői csoportok, akik a korábbi tanulmányokat készítették, a kormányváltás után - információink szerint - nem kaptak újabb megbízást.

A III. kerületi Önkormányzat Építési Irodája 2011 január végén még nem tudott az **építési terület kisajátításának megkezdéséről**, tehát ez még valószínűleg nem kezdődött meg!

Beszámoló az Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület 2010-ben végzett munkájáról

Ez azt jelenti, hogy az előkészítés csúszik, és akkor várhatóan a kivitelezés is csúszni fog. Ennek viszont (a NIF szakemberek előzetes tájékoztatása alapján) 2012-ben el kell indulnia ahhoz, hogy az ígért Uniós támogatást megkapjuk. Ha még mindig így áll a helyzet, akkor - és figyelembe véve, hogy az állami kiadásokat jelentősen visszafogták - véleményünk szerint a 10-11-es utakat összekötő M0-szakasz építésének előkészítése jelen helyzet miatt jelentősen késik! Ezt pedig döntse el mindenki maga, hogy jó hír, avagy rossz!

Mindenestre röviden még egyszer összefoglaljuk az **Óbor kör aggályait** az engedélyezett A1 útvonallal kapcsolatban (lásd részletesen a 2009-es beszámolóban):

- az **Ürömi csomópont** véleményünk szerint határozottan káros hatású, mert
 - megépítése esetén határozott légszennyezés növekedéssel kell számolni a lassító, lekanyarodó és a gyorsító, felhajtó járművek miatt,
 - nem teszi a várost jobban megközelíthetővé - azaz nem vezet sehová, csak Üröm, Budakalász és Óbuda zsúfolt utcáira,
 - Ürömön és környékén hatalmas ipari területek, beszállító logisztikai zónák megjelenését eredményezné,
 - Jelentős forgalom növekedést okozna Ürömön és a környező településeken.
 - a **légszennyezettségi értékek** alakulását jósló modellekkel kapcsolatban szintén vitáink voltak, ezért:
 - az Óbor-kör megkezdte egy levegőszennyezettség mérő állomás (RIV kompatibilis állomás) kiépítését, a műszerek megvásárlását, hitelesítését és üzemeltetését,
 - az M0 építésének megkezdésétől folyamatos monitoring mérésekkel követjük a beruházást,
 - a kapott eredmények fényében javaslatokat teszünk, ha kell, kártérítést követelünk.
 - a tervezők eredeti ígérete szerint a **nemzetközi és a regionális tranzitforgalmat** nem szabad (!) az M0 északi szegmensére engedni. Erre viszont nem látunk intézkedést, ezért kíváncsian várjuk a kiviteli terveket. Ha abban sem szerepel, megteesszük a szükséges lépéseket. Az Óbor-kör ezért 2011-ben igyekszik felvenni a kapcsolatot a tervezőkkel.
- 2011-01-31

2. Levegő-monitoring igénye

A tervezők, az önkormányzat és a civil szervezetek által tartott lakossági fórumokon rendszeres ismétlődéssel felvetődött a kerület M0 által érintett részén a légszennyezettség mérésének az igénye. A civil szervezetek egy, a beruházás életét végigkísérő monitoring rendszer létrehozását szorgalmazzák. Ez megfogalmazódott a lakosság részéről is, mint a jelen állapot rögzítésének igénye, mert a későbbiekben - egy esetleges jogvitában - ez szolgálhat kiindulási pontként. Ugyanez az igény felmerült az önkormányzat részéről is mert csak a valós mérési eredményekre támaszkodó tervezést tekintik elfogadhatónak.

Az Előzetes Vizsgálati Dokumentáció alapján készült HATÁROZATában a Zöldhatóság kiemeli, hogy a III. kerület mint környezetvédelmi szakhatóság előírja „az Ófalu területén készülnön a mai levegő szennyezettség bemérésével egy állapot rögzítő vizsgálat”.

Beszámoló az Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület 2010-ben végzett munkájáról

A Közép Dunavölgyi Környezetvédő Felügyelőség kezelésében működtetett RIV állomások (<http://www.kvvm.hu/olm/map.php?id=Budapest>) azonban messze vannak, közül a két legközelebbi a BP4 Pesthidegkút és az újpesti BP5 Korakás állomás.

Állandó monitoring állomás létesítése, 2010

2010-ben óriási lépést tettünk egy saját állomás létrehozásához. A legfontosabb eleme egy használaton kívüli légszennyezés-mérő állomás (RIV-állomás) beüzemelése volt, ami lehetővé teszi számunkra, hogy szakmai partnerként tudjuk képviselni lakókörnyezetünk környezetvédelmi érdekeit.

Önkormányzati támogatás felhasználásával elvégeztük a budakalászi Metro áruház nem üzemképes légszennyezés-mérő állomásának üzembe helyezését és elláttuk egy digitális mérésadatgyűjtővel. Így egy mintegy 35 millió Forint értékű eszközállományt állítottunk a környezetvédelem szolgálatába, immár örökös használati joggal a birtokunkban.

A beüzemelés során a műszerek magyarországi szervizét végző Ysselbach-Envimet Hungária Kft. felmérte azokat a feladatokat amelyeknek az elvégzése elengedhetetlenül szükséges a mérőállomás kalibrálásához és az azt követő hitelesítéshez.

Társadalmi munkában megkezdtek a műszerek újbóli beüzemeléséhez szükséges javításokat. A komolyabb műszerezettséget igénylő feladatokat szakszervizre bíztuk. A mérési jegyzőkönyvek mellé adott diagnosztikai és szerviz jelentés lehetővé teszi a műszerek rendszeres tervszerű megelőző karbantartását a feljegyzett paraméterek időszakos ellenőrzésével. 2010-ben sikerült a mérőeszközök távfelügyeletét megoldani, így az automatikus hibajelentések segítségével folyamatosá tettük a légszennyezés mérő állomás működését. A kerületi önkormányzat pályázatán elnyert támogatás felhasználásával beszereztük azt a központi szervert, amely lehetővé teszi a távleolvasott adatok egy helyen való gyűjtését és feldolgozását. 2011-ben ide fogjuk telepíteni a honlapunkat, ezzel megteremtve a lehetőségét annak, hogy a feldolgozott adatokhoz nyilvánosan mások is hozzáférjenek. Ezzel a működtetett légszennyezés mérő állomás alkalmassá vált a nyilvános adatszolgáltatásra. 2011-ben terveink szerint az NCA pályázat segítségével az immár **országos RIV-megfigyelő rendszerhez** sorolható állomásunkat ellátjuk meteorológiai miniállomással (pára-, és hőmérséklet-, valamint szélesség-széliránymérés), így az általunk üzemeltetett III. kerületi állomás teljes adatszolgáltatású RIV-állomássá válik.

Hamarosan életre kel a tervezett M0-ás létesítmény teljes életciklusát a tervezéstől az üzemeltetésig végigkísérő monitoring állomás. Ez az eredmény a következő előnyöket hozza magával a kerület számára:

Ellenőrizhetővé válnak a tervezés során használt alapadatok.

Rögzíti a jelenlegi környezeti állapotot.

Utólag ellenőrzötté teszi a létesítmény által okozott környezeti károkat.

Kimutathatóvá teszi az autópályát nem a terveknek megfelelő használatát (tranzitforgalom feltárása)

Mint egyetlen civil üzemeltetésű mérőállomás alkalmas a sajtó érdeklődésének a felkeltésére.

3. Forgalomszámlálás és áteresztő képesség vizsgálat a kerület és az agglomeráció útjain 2010-ben

Méréseinkből egyértelműen megállapítható, hogy a tervezők által a 11.sz. útra prognosztizált méretű forgalom nem tud kialakulni, mert már lényegesen alacsonyabb szinten bedugul és 20km/ó alá esik az átlagsebesség. Míg az Árpád-hídon határozott javulás történt, a Szentendrei út csúcsórás forgalmi adatait a 2009-ben átadott Megyeri híd nem javította. Mérési eredményeinket felhasználtuk a Környezeti Hatástanulmányról kialakított véleményünk megfogalmazásakor.

A kerület vezetésének felkérésére 2010-ben véleményeztük a Főváros új teherforgalmi rendszerét.

4. Előkészületek az Ófalu Településrendezési Tervéhez

A vízrendszer felmérése

Az Óbor kör - felkészülve a 2011-es Szabályozási Tervet előkészítő munkálatokra – megkezdte az Ófaluban található vízrendszer (vízlevezető árkok, patakok) felmérését. A térképi ábrázolás alapjául szolgáló jegyzőkönyvekből kiderül, hogy az Ófalunak jelenleg egyetlen élő vízfolyása (Békás-patak) van, de a több száz éves, elhanyagolt vízlevezető árkok (Átok-patak, Barackos-övény) ma is jelentős mennyiségű csapadékvíz lefolyását teszik lehetővé. Szükséges a régi,

Beszámoló az Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület 2010-ben végzett munkájáról

átgondolt vízrendszer újragondolása és revitalizációja. A térképen késsel a meglévő-működő szakaszokat, zölddel a fedett-működő, pirossal pedig a betemetett-nem működő szakaszokat jelöltük. Minden szakaszon kiszámoltuk a meder átlagos mélységét és szélességét. A jegyzőkönyvekben ennél is részletesebb, helyrajzi számhoz rendelhető adatokat mellékelünk.

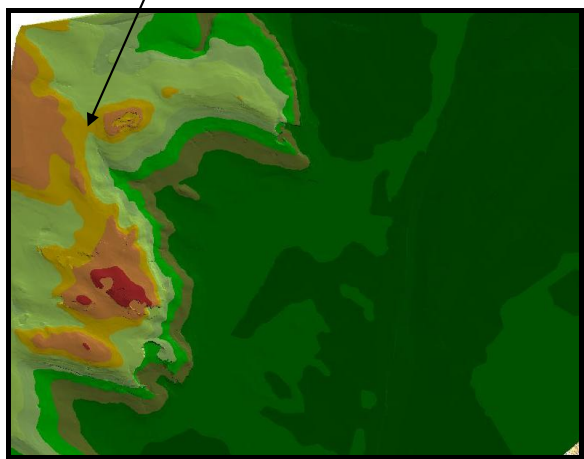

2. ábra

5. Digitális adatbázis

Digitális alaptérképek és terepmodellek készítése

A terület digitális adatbázisának létrehozása után - amelyet topográfiai térképek digitalizálásával és terepi korrekciójával állítottunk elő - az Óbor-kör 2010-ben olyan digitális domborzatmodell előállítását tűzte ki célul, amely lehetőséget kínál különböző felhasználhatóságú terepmodellek előállítására és térben való megjelenítésére. A terület határait úgy határoztuk meg, mint a Békásmegyeri-völgy vízgyűjtőjét. Ez tulajdonképpen a Rókahegy-József hegy-Ezüsthegy-Pusztadomb-Kálváriadomb gerince, ill. a Duna által határolt terület. A domborzatmodell rétegvonalas színezése jól mutatja a magasságviszonyokat. Itt érthető meg az is, hogy az M0-alagútszaj helyét úgy kellett megválasztanunk, hogy az a Békásmegyeri és a Budakalászi völgyet elválasztó, a József-hegyet és az Ezüsthegyet összekötő vékony nyereg területére kerüljön.

3. ábra

Ugyanez még valóságghűbben rajzolódik ki a terület SURFER programmal készült domborplasztikáján, felül és oldalnézetből. Az alagútszáj (nyíl jelöli) tőlünk nézve a domb mögé került, így nem fenyeget az a veszély, hogy az uralkodó szél egyszerűen visszafújja a kiszellőztetett levegőt a völgybe.

2010-től már saját tulajdonú szerverünk tárolja az Óbor-kör teljes adatbázisát és kiszolgálja az egyesület által gondozott honlapot.

6. Egyéb közösségi feladatok, a 2009-ben megkezdett közösség-építés az Ófaluban

- 2010-ben **faültetési** akcióink során 40db fát, cserjét ültettünk el az Ófaluban. Egyesületünk szervezésében örökbe fogadtunk egy játszóteret, ott határoló sziklakertet létesítettünk valamint tereprendezés és füvesítés után játszóteret mászóakkal és focipályát alakítottunk ki.
- Egyesületünk kiszemelt egy használaton kívüli házat, amelyet **faluházzá** kíván alakítani. Megkezdte az egyeztetést a Fővárossal, mint tulajdonossal, valamint a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral, mint jelenlegi üzemeltetővel. Polgármesterünk hivatalos egyeztető levélben kérte a Fővárost, hogy a civil igényt, ha lehet, vegye figyelembe.
- Élő **sövényt** ültettünk a **Pais Dezső Öko Általános Iskola** körül és kertjében, az évek óta tartó együttműködésünk keretében.

Folytattuk Ófalu épített és **kulturális örökségének** feltárását, a tárgyi emlékek, fotók gyűjtését, az építészeti értékeket képviselő épületek megörökítését médiahordozón, valamint digitális adatbank készítését a www.bekasmegyver-ofalu.hu portállal való együttműködésben. A 2010-ben beszerzett szerverünkre való telepítéssel 2011-ben a falu egész közössége számára elérhetővé fogjuk tenni ezt a gyűjteményt, abban a reményben, hogy a jó és a rossz példák egymás mellé állításával befolyásolni tudjuk a falu arculatának jövőbeni alakulását.

-

- Környezetünk ápolása érdekében tavasszal és ősszel ismét megszerveztük a faluban a „szemétszüret” akciót, tagjaink aktív részvételével, a lakosság bevonásával.
- Az idén sem maradt el az Ófalu gyerekeinek szervezett Mikulás ünnepség. 2010-ben ezt az alkalmat igyekeztünk arra felhasználni, hogy a gyerekeinkhez minél közelebb hozzuk lakóhelyünk természeti környezetének értékeit, ezért ezt a rendezvényünket formabontó módon "kivittük" a művelődési házból a falut környező erdőbe. 2010-ben ezen kívül is számos **gyerek-rendezvényt** szerveztünk (Halloween-napi szellemjárás, tűzgrás, főzőverseny, vetítés, zenés estek...stb.)

Esélyegyenlőség

Amikor egyesületünk 2006-ban megalakult, úgy éreztük, perifériára szorultunk, hallatunk kell a hangunkat. Ezt az érzést leginkább a tervezett M0 Északi szektor építésének tervezése okozta. Észrevettük, az itt lakókkal senki sem törődik. Akár egy Budapestet elkerülő utat is át lehet vezetni a fejünk fölött (ez 2006-ban még konkrét terv volt, töltésen, a falu felső végében magasan áthaladó M0-autóút). Szabályozási terv híján a III. kerületi Önkormányzat (Budapest legnagyobbja!) is mostohán kezelte a kicsiny Ófalu.

E két irányban kezdtünk gondolkodni, dolgozni, s esélytelenekből hirtelen saját sorsunk alakítóivá váltunk. Ez kovácsolta össze az Óbor-köz összetartó közösségét. Értelmes kompromisszumokkal, szakértő hozzáállással mi magunk "tervezhettük meg", hogy milyen útvonalon és milyen technikai feltételekkel engedjük át területünkön az autóutat. Az Önkormányzatnál folyamatosan lobbiztunk, hangoztattuk szavunkat, a faluban közösségi eseményeket szerveztünk és kapcsolatot teremtettünk más civilekkel, településekkel. Közben ápoljuk az Ófalu kulturális és szellemi örökségét, természeti környezetünk megóvásával tervezünk, építkezünk, leírtuk a "faluképet", meghatároztuk önmagunkat. Az itt élők számára a lehetőségek, a választás, az informáltság terén akkor is esélyegyenlőséget teremtettünk, ha ők maguk aktívan nem is vettek részt az Óbor-kör munkájában. Az aktív mag, az Óbor-kommandó pedig minden évben bővíti tevékenységét, miközben az alapító okiratban kijelölt fejlődési-fejlesztési irányokat szem előtt tartja. Egyetlen nehézség a civil szféra munkaköre, és a baráti kör szétválasztása - de ezt a terhet kedélyesen viseljük!

Beszámoló az Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület 2010-ben végzett munkájáról

A programjainkról szóló beszámolókat, az eseményeinket bemutató képeket megtekinthetik a www.oborkor.hu honlapon, ill. néhányat az NCA-pályázathoz is csatolunk dokumentumként.

Budapest. 2011-02-08